STÍŽNOST PODLE § 16a ODST. 1 PÍSM. d) ZÁKONA Č. 106/1999 Sb.

Adresát: Obec Hrobčice
Hrobčice 41
417 57 Hrobčice

k postoupení nadřízenému orgánu: Krajský úřad Ústeckého kraje
Velká Hradební 3118/48
400 01 Ústí nad Labem

Stěžovatel:

Spisová značka: OUHR-1209/2026
Napadené oznámení: Oznámení Obce Hrobčice ze dne 7. 8. 2026 – oznámení o výši úhrady za poskytnutí informace podle § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.

Věc: Stížnost proti požadavku na úhradu 3 232 Kč za poskytnutí informací.

Podle § 16a odst. 1 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, podávám v zákonné lhůtě stížnost proti výši úhrady požadované Obcí Hrobčice za poskytnutí mnou požadovaných informací. Napadeným oznámením ze dne 7. 8. 2026 byla stanovena úhrada ve výši 3 232 Kč.

I. Předmět žádosti a veřejný zájem

Požadovala jsem poskytnutí kopií faktur vztahujících se k výdajům Obce Hrobčice v rámci položky „ostatní služby" při schvalování závěrečného účtu obce Hrobčice. Žádost byla podána v návaznosti na dotaz vznesený na zasedání zastupitelstva obce dne 16.6.2026, které závěrečný účet obce mělo na programu jednání a kde mi bylo sděleno, že mám svůj požadavek uplatnit písemně.

Důvodem žádosti je zejména významný rozdíl mezi schválenými a skutečnými výdaji. Na „ostatní služby" §3639, položka 5169 byly schváleny výdaje ve výši 600 000 Kč, zatímco konečné výdaje dosáhly částky 4 349 938,956 Kč. Skutečné výdaje tedy představují přibližně 7,25 násobek původně schválené částky. Požadavek na faktury směřuje tedy k veřejné kontrole nakládání s prostředky obce.

Nejde o informace týkající se soukromé sféry obce, ale o účetní doklady bezprostředně související s hospodařením územního samosprávného celku a s použitím veřejných prostředků.

II. Nebylo dostatečně prokázáno, že jde o mimořádně rozsáhlé vyhledávání

Obec ve výzvě k upřesnění požadovaných informací ze dne 24. 7. 2026 uvedla, že v případě požadavku na kopie faktur může jít o mimořádně rozsáhlé vyhledávání, zejména s ohledem na nutnost anonymizace. Následně v oznámení ze dne 7. 8. 2026 uvedla, že vyhledání a zpracování požadovaných informací považuje za mimořádně rozsáhlé a vyčíslila je na 8 hodin práce dvou zaměstnankyň. Výzva k upřesnění i oznámení jsou součástí této stížnosti.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je úhrada za mimořádně rozsáhlé vyhledávání výjimkou ze zásady bezplatného přístupu k informacím. Povinný subjekt musí odůvodnit, proč jde právě o vyhledávání mimořádně rozsáhlé a nikoli o běžnou činnost, zejména pokud jde o informace potřebné k jeho vlastní každodenní činnosti. Důkazní břemeno v tomto směru leží na povinném subjektu.

V projednávaném případě přitom sama Obec Hrobčice uvádí, že účetní pracovnice požadované faktury vyhledává v programovém účetním softwaru a následně v seznamu přijatých daňových dokladů. Jde tedy o účetní doklady, které obec sama eviduje, používá a zpracovává v rámci své běžné činnosti. Obec dostatečně nevysvětlila, v čem vyhledání těchto dokladů představuje zátěž nad míru obvyklou. Má žádost navíc směřuje ke konkrétně vymezeným účetním dokladům, nikoli k obecně vymezenému okruhu všech dokumentů týkajících se určité věci.

III. Výpočet 8 hodin není dostatečně přezkoumatelný

Obec stanovila časovou náročnost takto: účetní pracovnice – vyhledání, duplikování a optické snímání 60 faktur včetně příloh, 4,5 minuty na jeden doklad, tedy 4,5 hodiny; pracovnice pozemkové agendy – vyhledání osobních údajů a jejich anonymizace u 60 faktur, 3,5 minuty na jeden doklad, tedy 3,5 hodiny. Celkem 8 hodin. Při sazbě 404 Kč za hodinu obec stanovila úhradu 3 232 Kč.

Z oznámení však není zřejmé, jak obec dospěla právě k časovým hodnotám 4,5 a 3,5 minuty na jeden doklad. Není uvedeno, zda šlo o skutečně změřený čas, čas zjištěný na vzorku dokumentů, nebo pouze o administrativní odhad.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 2. 2021, čj. 1 As 281/2020-42, zdůraznil, že nestačí pouze uvést sazbu a celkový počet hodin. Povinný subjekt musí alespoň rámcově uvést jednotlivé úkony a jejich časovou náročnost; náklady musí být reálné a rozhodnutí musí být přezkoumatelné z hlediska důvodnosti, účelnosti a přiměřenosti.

V uvedeném rozsudku NSS současně akceptoval jako správný postup, při němž byl čas potřebný ke zpracování nejprve stanoven na základě vzorku požadovaných informací. V nynější věci obec neuvedla, že by obdobný test nebo měření provedla.

IV. Obec směšuje vyhledání informace s dalšími úkony

Obec do výpočtu zahrnula nejen samotné vyhledání, ale také duplikování, optické snímání a anonymizaci. Tyto úkony musí být v kalkulaci jednoznačně odděleny a musí být vysvětleno, v jakém rozsahu skutečně představují vyhledání informací ve smyslu § 17 odst. 1 zákona a v jakém rozsahu jde o další činnosti spojené s jejich poskytnutím.

Nelze bez dalšího označit veškerou práci související s přípravou kopií za mimořádně rozsáhlé vyhledávání. Pokud obec započítává jednotlivé technické úkony nebo zpracování dokumentů do časové úhrady podle § 17, musí být zřejmé, proč jsou právě tyto úkony součástí mimořádně rozsáhlého vyhledávání a jakou jejich konkrétní časovou náročnost lze přičíst k tíži žadatele.

V. Rozpor mezi 60 fakturami a 93 dokumenty

Obec v oznámení uvádí, že požadované informace představují 93 dokumentů, protože vedle 60 faktur jsou zahrnuty také jejich přílohy. Současně však celý časový výpočet provádí podle počtu 60 faktur.

Není proto přezkoumatelné, zda a jak byly přílohy do výpočtu zahrnuty. Pokud obec tvrdí, že průměr 4,5 a 3,5 minuty na jednu fakturu již zahrnuje všechny přílohy, měla by uvést, na základě jakého měření či testu byl tento průměr stanoven. Pokud přílohy do výpočtu zahrnuty nejsou, není vysvětleno, jak byla zohledněna práce s dalšími 33 dokumenty.

VI. Anonymizace musí být konkrétně odůvodněna

Nezpochybňuji, že před poskytnutím kopií může být nutné posoudit a případně znečitelnit údaje, jejichž poskytnutí zákon nepřipouští. Samotná existence potřeby anonymizace však ještě neprokazuje mimořádnou rozsáhlost vyhledávání.

Obec však neuvedla, jakým způsobem byla časová náročnost anonymizace stanovena a z jakých konkrétních skutečností vychází. Není proto zřejmé, zda odpovídá skutečné časové náročnosti této činnosti, ani zda jde v daném rozsahu o náklady spojené s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním.

Současně upozorňuji, že informace se týkají použití veřejných prostředků. Podle § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. se při poskytování informace týkající se používání veřejných prostředků nepovažuje za porušení obchodního tajemství poskytnutí informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků. Podle § 8b zákona se za stanovených podmínek poskytují základní údaje o příjemci veřejných prostředků. To však neznamená, že anonymizace je vždy nutná; její rozsah musí být posouzen konkrétně podle obsahu jednotlivých dokumentů.

VII. Dokumenty byly součástí účetní evidence obce

Obec sama uvádí, že účetní pracovnice vyhledává požadované faktury v účetním programu a následně v seznamu přijatých daňových dokladů za účetní období roku 2025. Jde tedy o dokumenty, které obec sama potřebuje a zpracovává pro svou účetní činnost.

Tato skutečnost je významná při posouzení mimořádnosti vyhledávání. Judikatura NSS zdůrazňuje, že zvláštní význam má skutečnost, zda jde o informace potřebné k běžné činnosti povinného subjektu. Náklady nelze mechanicky přenášet na žadatele jen proto, že interní způsob evidence nebo zpracování dokumentů vyžaduje určitý administrativní postup.

VIII. Požadavek na úhradu musí být přezkoumatelný podle § 17 odst. 3 zákona

Podle § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. musí být z oznámení zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena. Podle § 17 odst. 4 při nesplnění oznamovací povinnosti povinný subjekt nárok na úhradu ztrácí.

Domnívám se, že oznámení sice obsahuje aritmetický výpočet částky, avšak dostatečně neprokazuje skutkový základ jednotlivých časových údajů a neodděluje přehledně samotné mimořádně rozsáhlé vyhledávání od dalších úkonů spojených s přípravou a anonymizací dokumentů.

Rozhodnutí NSS č. 4164/2021 výslovně uvádí, že nestačí prostý odkaz na sazbu násobenou odhadem času; z oznámení musí být patrné nejen, proč byla úhrada stanovena, ale také, za co a jak, a náklady musí být reálné, byť nemusí být absolutně přesné.

IX. Rovné a nediskriminační podmínky poskytování informací

Žádám rovněž o zohlednění skutečnosti, že při jiné žádosti o informace podané v roce 2026 jinou žadatelkou – novinářkou – byla podle mých informací řešena otázka případné úhrady a žadatelka se v této souvislosti odvolávala na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu. Podle informací,

které mám k dispozici, následně nebyla v souvislosti s touto žádostí požadována úhrada za poskytnutí požadovaných informací.

Tuto okolnost uvádím nikoli proto, že by novinář měl automaticky nárok na bezplatné poskytování informací, ale proto, že jde o postup stejného povinného subjektu vůči jinému žadateli v témže kalendářním roce. Je proto namístě požadovat, aby obec vysvětlila, zda a na základě jakých konkrétních okolností se uvedená žádost lišila od žádosti nynější.

Za významné považuji také časové hledisko. Podle informací, které mám k dispozici, se v uvedené žádosti jednalo o dokumenty pocházející již z roku 2012 a v časové posloupnosti novější, kdy k dispozici na stránkách obce v sekci poskytnuté informace je 63 stránek a dále ještě zipový soubor dalších mnoha stránek týkajících se smluv mezi obcí a firmou ČEZ od roku 2014 do současnosti a rovněž soubor mezi Severočeskými doly a obcí v roce 2025 a 2026, čili mnohem obsáhlejší informace. Jedná se o první žádost o informace v letošním roce uveřejněnou na stránkách obce Hrobčice. V nynější věci však obec vyhledává faktury za účetní období roku 2025, tedy za období bezprostředně předcházející době zpracování závěrečného účtu, a sama uvádí, že tyto faktury vyhledala v programovém účetním softwaru a v seznamu přijatých daňových dokladů.

Nelze bez znalosti přesného rozsahu a způsobu vyhledání tehdejší žádosti kategoricky tvrdit, že její vyřízení muselo být časově náročnější. Je však zcela legitimní požadovat vysvětlení, proč u starších dokumentů od roku 2012 nebyla podle mých informací úhrada požadována, zatímco u aktuálních účetních dokladů z roku 2025 obec požaduje úhradu za 8 hodin mimořádně rozsáhlého vyhledávání.

Tento požadavek na vysvětlení je významný zejména proto, že Obec Hrobčice na své oficiální stránce v části „Poskytnuté informace“ vede žádosti za rok 2026 jednotlivě podle pořadí a současně v části 12.2 uvádí, že v současné době nejsou vydána žádná usnesení nadřízeného orgánu týkající se stížností proti výši úhrad. Zveřejněn je však sazebník úhrad vydaný dne 4. 12. 2025. Nejde tedy o tvrzení, že by obec neměla zveřejněný sazebník; namítám pouze potřebu transparentně vysvětlit konkrétní rozdílný postup při jeho uplatňování.

Oficiální web obce zároveň uvádí pro rok 2026 první zveřejněnou žádost a její odpověď, včetně rozsáhlých příloh. Jde právě o výše uvedenou žádost novinářky a tedy žádám, aby nadřízený orgán při přezkumu porovnal její skutkové okolnosti s nynější žádostí, zejména pokud jde o rozsah vyhledávání, stáří dokumentů, způsob evidence dokumentů a případné požadování úhrady.

Podle § 4a odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. se informace poskytují za podmínek objektivních, přiměřených a nediskriminačních. Nejde mi proto o zvýhodnění jednoho typu žadatele, ale o požadavek, aby stejný povinný subjekt u srovnatelných situací postupoval předvídatelně a aby případné rozdíly dokázal věcně a právně odůvodnit.

X. Návrh rozhodnutí

S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby nadřízený orgán podle § 16a odst. 7 zákona č. 106/1999 Sb. výši snížil požadovanou úhradu ve výši 3 232 Kč na 0 Kč, neboť podle mého názoru nebyly dostatečně prokázány zákonné podmínky pro požadování úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Subsidiárně, pokud nadřízený orgán nedospěje k závěru, že má být úhrada snížena na 0 Kč navrhuji, aby ji snížil alespoň na částku odpovídající pouze těm nákladům, které budou v řízení konkrétně a přezkoumatelně prokázány jako náklady na skutečně mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Zdvořile žádám, aby při přezkumu byly zohledněny skutečnosti :

- zda popsané vyhledání účetních dokladů vedených v účetním systému obce skutečně přesahuje běžnou míru činnosti povinného subjektu
- zda je přezkoumatelně doložena časová náročnost 8 hodin a zda do této časové aktivity nebyly zahrnuty také činnosti, které nelze bez dalšího považovat za mimořádně rozsáhlé vyhledávání

Zároveň zdvořile žádám, aby při posouzení byla zohledněna skutečnost, že požadované informace se týkají nakládání s veřejnými prostředky, jakož i rozdílný přístup obce Hrobčice vůči jiným žadatelům, pokud jde o požadování úhrady za poskytnutí informací

XI. Závěr

Subsidiárně, pokud nadřízený orgán nedospěje k závěru, že má být snížena úhrada na 0 Kč, navrhuji její snížení alespoň na částku odpovídající pouze těm nákladům, které budou konkrétně a přezkoumatelně prokázány jako náklady na skutečně mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Pokud obec Hrobčice této stížnosti v plném rozsahu nevyhoví a nesníží požadovanou úhradu na 0 Kč, žádám, aby stížnost spolu se spisovým materiálem postoupila nadřízenému orgánu ve lhůtě podle § 16a odst. 5 zákona.

Bezplatné poskytnutí požadovaných informací žádám z důvodu veřejného zájmu nakládání s veřejnými prostředky a také proto, že mám za to, že v daném případě nebyly dostatečně prokázány zákonné podmínky pro požadování úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

V Červeném Újezdu dne 9.8.2026

Přílohy:

Výzva obce Hrobčice k upřesnění žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. ze dne 24.7.2026

Oznámení obce Hrobčice o výši úhrady za poskytnuté informace ze dne 7.8.2026

Sazebník úhrad obce Hrobčice

Snímek obrazovky - poskytnuté informace 2026

Snímek obrazovky Rozhodnutí nadřízeného orgánu o výši úhrad za poskytnutí informací

Závěrečný účet obce Hrobčice

Právní opora použitá při zpracování

§ 4a odst. 1, § 8a, § 8b, § 9 odst. 2, § 16a a § 17 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Nejvyšší správní soud, rozsudek ze dne 5. 2. 2021, čj. 1 As 281/2020-42, publikovaný pod č. 4164/2021 Sb. NSS – mimořádně rozsáhlé vyhledávání, požadavek konkrétního odůvodnění jednotlivých úkonů a reálnosti nákladů.

Nejvyšší správní soud, rozsudek ze dne 21. 6. 2017, čj. 6 As 326/2016-32 – posouzení oprávněnosti úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání a význam konkrétního způsobu vyhledávání.

Nejvyšší správní soud, rozsudek ze dne 20. 10. 2016, čj. 5 As 35/2016-25 – vymezení mimořádně rozsáhlého vyhledávání jako zátěže nad míru obvyklou.